

بررسی تعلیم و تربیت از دیدگاه اسلام و غرب

زهرة آئینه

کارشناسی علوم تربیتی گرایش آموزش ابتدایی

چکیده

هدف از نگارش این مقاله بررسی دیدگاه‌ها و نظریه‌های تعلیم و تربیت از نظر اسلام و غرب و مقایسه این دیدگاه‌ها با هم می‌باشد تا از رهگذر آن بتوان راهکارهای عملی در تعلیم و تربیت را استنباط کند. هدف تربیت از دیدگاه اسلام، انسان بارآوردن و انسان نگاه داشتن همه افراد آدمی است. متفکران غربی به فراخور جامعه‌ای که در آن زندگی می‌کنند ایدئولوژی حاکم بر آن جامعه، با مسائل و مشکلات فرهنگی، آموزشی و تربیتی خاص خود مواجه‌اند. آنان دیدگاه‌ها و نظراتی را ارائه می‌دهند و تربیت را به عنوان موضوعی مستقل مورد توجه قرار نداده‌اند. در این مقاله ابتدا تعاریف و مفاهیم آمده است و سپس به بررسی تعلیم و تربیت از دیدگاه اندیشمندان اسلامی و غربی پرداخته شده است و در پایان جمع‌بندی آمده است.

واژگان کلیدی: تعلیم و تربیت، اندیشمندان اسلامی، اسلام، غرب

۱- مقدمه

تعلیم و تربیت نیاز ضروری بشر است به گونه‌ای که در طول حیات خود، پیوسته بدان نیازمند است. از این‌رو، از دیرباز این امر مورد توجه مربیان بزرگ و مصلحان اجتماعی بوده است. با این حال، عدم توجه به ماهیت این دو مفهوم در پاره‌ای موارد، موجب عدم بهره‌گیری از ظرفیت و جایگاه بایسته هر یک شده است. تعلیم و تربیت که بخش مهمی از علوم تربیتی و عمدتاً نظری و فلسفی است، قدمتی دیرینه دارد و از دیر زمان همواره دست‌خوش تحولات گوناگونی بوده است. و از طرفی آشنایی با اندیشه‌های فلسفی تعلیم و تربیت اسلام و غرب، بررسی، تحلیل و نقد آن‌ها برای یک متفکر و مرتبی تعلیم و تربیت خصوصاً مسلمانان امری ضروری است. زیرا می‌تواند مقدمه‌ای برای تدوین یک نظام تعلیم و تربیت بر مبنای ایدئولوژی اسلامی باشد. متفکران غربی به فراخور جامعه‌ای که در آن زندگی می‌کنند ایدئولوژی حاکم بر آن جامعه، با مسائل و مشکلات فرهنگی، آموزشی و تربیتی خاص خود مواجه‌اند. آنان دیدگاه‌ها و نظراتی را ارائه می‌دهند و افکار و اندیشه‌های دیگران را در بوته‌ی نقد می‌گذارند اما این جالش افکار سبب شفاف شدن موضوعات و باید‌ها و نباید‌های تربیتی می‌گردد و تبلور اندیشه‌ها و در تمام مراحل تاریخ، نتیجه‌ی مسلم شیوه‌های تربیت، شکوفایی و رشد آن و نقش موثر آن در زندگی فردی و اجتماعی انسان است. از این‌رو ملت‌هایی که امکانات تربیتی بیشتر برخوردارند، به آسانی به اهداف سیاسی، اجتماعی و اقتصادی خود دست می‌یابند. تعلیم و تربیت یکی از